

TIEDOTE

Lapissa ei haluta siirtää kuntien tehtäviä hyvinvointialueille – sote-uudistuksen ei uskota tuovan hyötyä

Lapin maakunnan asukkaista joka neljännellä on erittäin tai melko myönteinen mielikuva sote-uudistuksesta (25 %), käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön maakuntatutkimuksesta. Rungas kolmannes kyselyvastaajista arvioi näkemyksensä neutraaliksi, eli ei myönteiseksi eikä kielteiseksi (37 %). Maakunnan vastaajista joka kolmannella (32 %) on melko tai erittäin kielteinen mielikuva sote-uudistuksesta, ja kuusi prosenttia ei osaa sanoa asiassa mielipidettään. Lapissa suhtaudutaan sote-uudistukseen jokseenkin samoin kuin maakunnissa keskimäärin.

Lapin 18–79-vuotiaista vastaajista joka kolmas (33 %) uskoo olevansa erittäin tai melko hyvin perillä sote-uudistuksesta. Toisaalta lähes yhtä moni katsoo oman tietämyksensä olevan asiassa melko tai erittäin huonoa (32 %). Myös maakunnassa koettu sote-tietämys on muihin maakuntiin verrattuna samantasoista.

Tarkemman analyysin perusteella lappilaiset ovat kuitenkin verraten kriittisiä sote-uudistusta kohtaan. Tämä näkyy siinä, että vain 12 prosenttia alueen kyselyvastaajista uskoo uudistuksen parantavan sote-palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta perustasolla. Samalla lähes joka toinen (44 %) ajattelee näiden heikentyvän sote-uudistuksen myötä.

Lisäksi Lapissa lähes joka toinen uskoo palveluiden tasavertaisuuden maan eri puolilla heikkenevän uudistuksen myötä (48 %). Maakunnan vastaajista huomattavan moni arvioi myös, että heidän omat mahdollisuutensa saada laadukkaita sote-palveluita heikkenevät (37 %).

Lapissa ajatellaan myös varsin yleisesti, että soten seurauksena mahdollisuudet hillitä kustannusten kasvua heikkenevät (46 %). Tästä huolimatta hyvinvointialueiden toiminnan rahoittaminen vastaisuudessa hyvinvointialueverolla tyrmätään. Ainoastaan noin joka viides (21 %) maakunnan kyselyvastaajista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että sote-palveluiden rahoittamiseksi olisi luotava uusi hyvinvointialuevero.

Lapissa useampi kuin joka neljäs kannattaa elinkeinojen edistämisvastuun siirtämistä kunnilta maakunnalle – enemmistö ei kannata yhdenkään kunnan tehtävän siirtoa

Tutkimuksessa vastaajille esitettiin joukko sote-uudistuksen jälkeen kunnille jääviä tehtäviä. Heiltä kysyttiin, mitkä kaikki kunnille jäävistä tehtävistä ovat sellaisia, jotka tulisi siirtää hyvinvointialueen tai maakunnan vastuulle.

Mikään tehtävä ei osoittautunut sellaiseksi, että lappilaisten enemmistö haluaisi vastaisuudessa siirtää sen kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Siirtohalut ovat päinvastoin kokonaisuudessaan vähäisiä. Suhteellisesti eniten siirtokannatusta saavat Lapin maakunnassa elinkeinojen edistäminen (28 % kannattaa) sekä kulttuuripalvelut (27 %). Näissäkin kannatus siirrolle jää vähäiseksi, ja siirtohalut ovat vieläkin vähäisempiä muissa kartoitetuissa tehtävissä.

Lapin maakunnan asukkaat suhtautuvat kuitenkin kuntien tehtävien siirtämiseen hyvinvointialueiden tai maakuntien vastuulle kauttaaltaan hieman positiivisemmin kuin kaikkien maakuntien asukkaat keskimäärin.

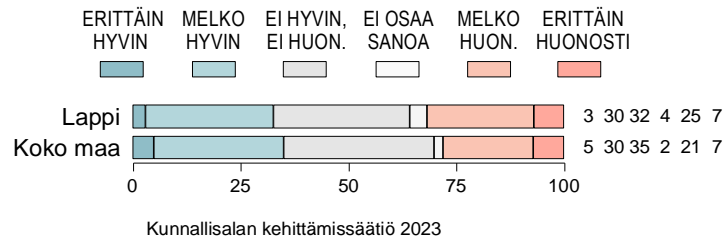
Mielipiteitä tehtävien siirrosta mitattiin edellisen kerran vertailukelpoisesti vuonna 2018. Viiden vuoden aikana Lapin asukkaiden siirtomielipiteet eivät ole muuttuneet merkittävästi.

Tutkimuksen toteutus. KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar Public. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa tammikuussa 2023. Haastatteluja tehtiin Lapin maakunnassa 180. Vastaajat edustavat maakunnan 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä. Tutkimuksen tulosten tilastollinen virhemarginaali on maakunnassa hieman yli seitsemän prosenttiyksikköä suuntaansa.

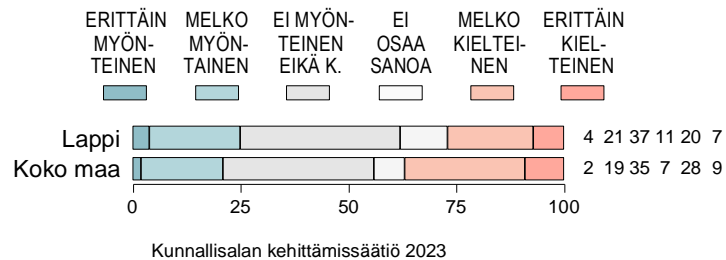
Koko maan väestöä edustava vertailuaineisto sisältää 4 013 haastattelua. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on suurimmillaan yksi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

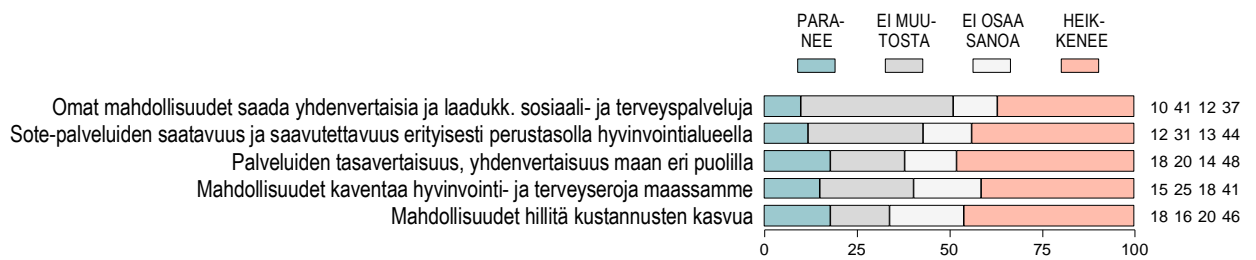
Kuvio 6-18v. MITEN ON PERILLÄ SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN UUDISTUKSESTA: LAPPI vs. KOKO MAA (%).

Kuvio 7-18v. MILLAINEN MIELIKUVA ITSELLÄ ON SOTE-UUDISTUKSESTA: LAPPI vs. KOKO MAA (%).

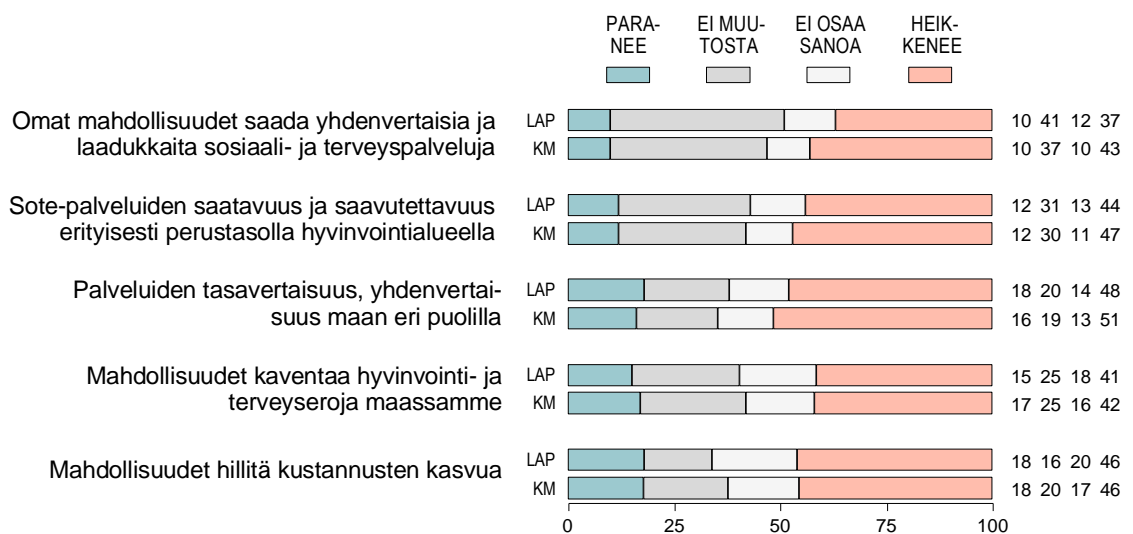

Kuvio 8-18. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-UUDISTUKSEN SEURAUKSENA: LAPPI (%).

Kunnallissalan kehittämssäätiö 2023

Kuvio 8-18v. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-UUDISTUKSEN SEURAUKSENA: LAPPI (LAP) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kunnallissalan kehittämssäätiö 2023

Kuvio 9-18. SUHTAUTUMINEN SOTE-PALVELUJA KOSKEVIIN VÄITÄMIIN: LAPPI (%).

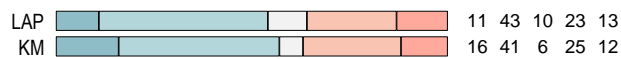

Kuvio 9-18v. SUHTAUTUMINEN SOTE-PALVELUJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: LAPPI (LAP) vs. KOKO MAA (KM, %).

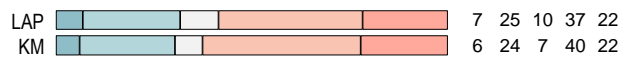
TÄYSIN SAMAA MIELTÄ JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ EI OSAA SANOA JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ TÄYSIN ERI MIELTÄ

■ ■ ■ ■ ■

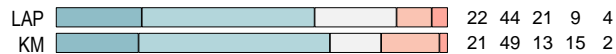
"Minulle on samantekevää, miten sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään maassamme, kunhan hoitoon pääsee" (v1)

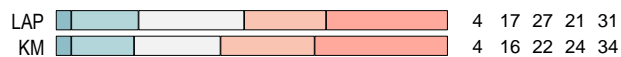
"En ole perillä siitä, mistä sote-uudistuksessa on kysymys, enkä siksi ymmärrä sitä" (v2)

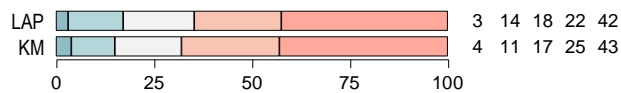
"Tulevaisuudessa asiakkaan tulisi voida valita yhteiskunnan maksamia tai osaksi maksamia terveys- ja hyvinvointipalveluita vapaammin" (v3)

"Sote-palveluiden rahoittamiseksi on luotava uusi hyvinvointialuevero" (v4)

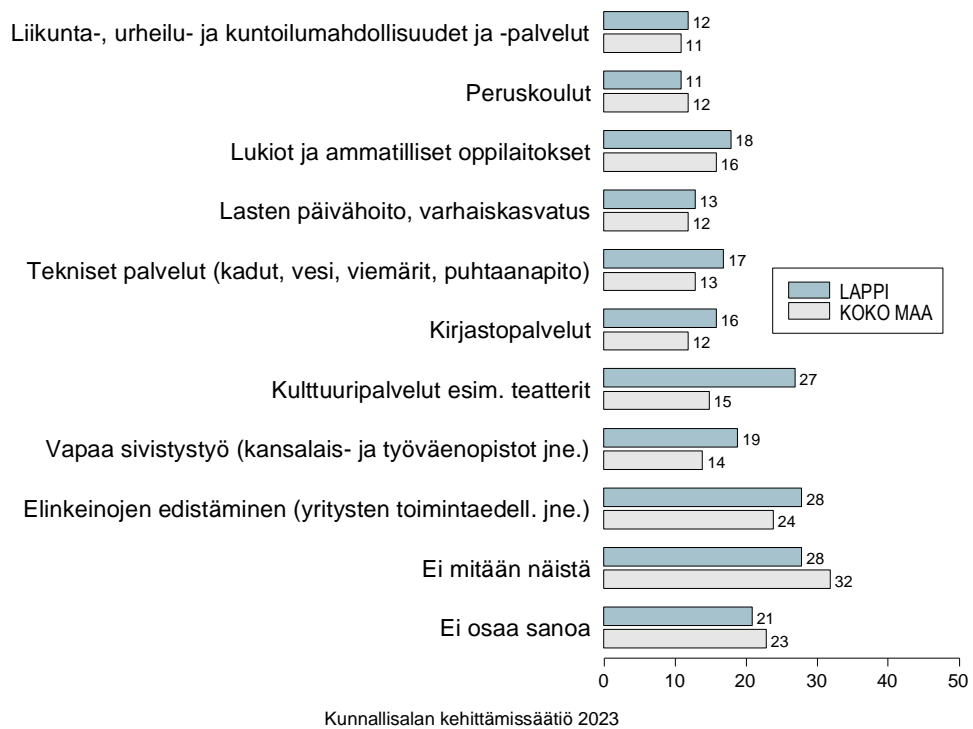

"Kuntien kaikki tehtävät pitäisi siirtää hyvinvointialueille tai maakunnille ja lakkauttaa samalla kunnat" (v5)

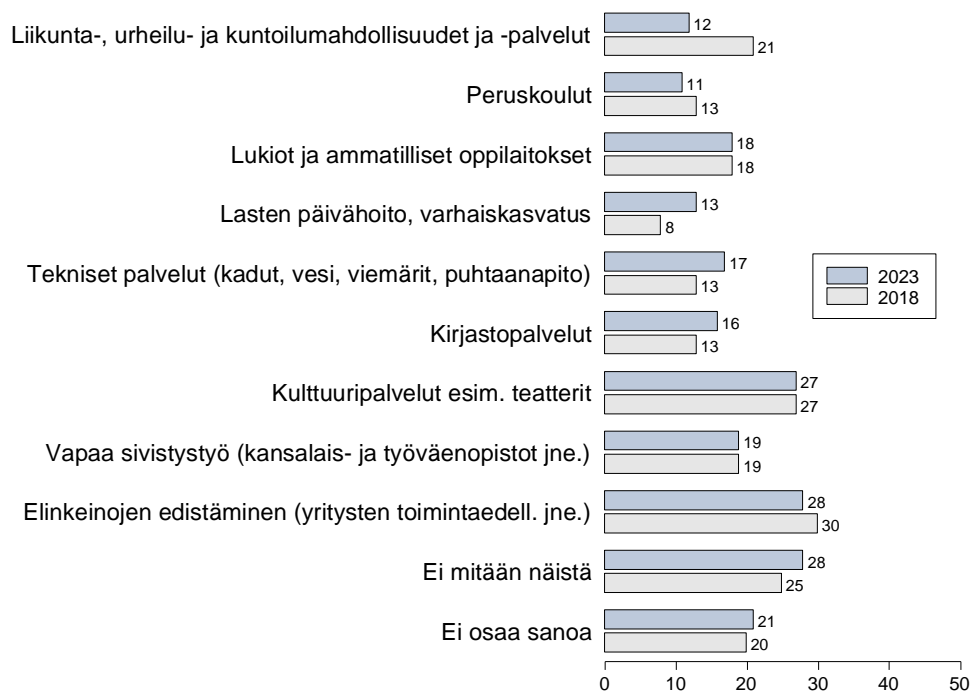

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 10-18v. MITKÄ TEHTÄVÄT TULISI MYÖS SIIRTÄÄ HYVINVOINTIALUEIDEN TAI
 MAAKUNTIEN VASTUULLE: LAPPI vs. KOKO MAA (%).

Kuvio 10-18t. MITKÄ TEHTÄVÄT TULISI MYÖS SIIRTÄÄ HYVINVOINTIALUEIDEN TAI
 MAAKUNTIEN VASTUULLE: LAPPI VUOSINA 2018 JA 2023 (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023